

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 251. szám
1989. október 23., hétfő

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Száműzetésről — visszaútban

Szücs Zoltán református püspök 53 éves, jelenleg az USA-ban, Ohio államban, Lorainban él. Az országot 1956 decemberében kényszerült elhagyni, s amióta a törvények megengedik, rendszeresen hazalátogat. Legtöbbször Szege- den időzik, itt él édesanyja és két testvére. Mint másod- éves teológushallgató távozott, tanulmányait New Jersey államban, Princetonban fejezte be. A kinn élő magyar hívőkkel és a hazai református egyházzal szoros kapcsolatot tart fenn. A néhány napja Szegeden tartózkodó püs- pök ez alkalommal nem csupán családlátogatába érkezett.

— Október 28-án, Buda- pesten két, '56-ban elhunyt teológushallgatóra, Magócsi Istvánra és Herczeg Lajosra emlékezünk barátaimmal. A két huszéves fiú teljesen értelmetlenül halt meg. Egyik este, miután egy idős hölgynek segítettek haza- jutni, a sötét utcán egy orosz tankból lelőtték őket. Holttestüket ideiglenesen a református teológia épületé- nek udvarán hantolták el, ott, ahol most emléktáblát állítunk tiszteletükre, mi, egykori barátai, ismerősei.

— Úgy tudom, ön is részt vett a budapesti események- ben.

— Csak az október 23-ai tüntetésen. Ott megsebesül- tem. A rádió épületéből löt- tek ránk, s engem is eltalált egy golyó. Ha akkor nem se- besülök meg, ma itthon él- hetnék. Hiszen azonkívül, hogy ott voltam a tömegben, semmi különösét nem tet- tem. November végén az ál- lamvédelem névsort állítá- tott össze a kórházak sebe- sültjeiről. Az orvosok úgy próbálták kijátszani az ül- dözőket, hogy csak azok ne- vét írták föl a listára, akik- ről biztosan tudták, hogy meghaltak, vagy fölgögyul- ván külföldre távoztak. Mi- után rólam az orvosok azt írták, régen a határon túl vagyok, nyugodtan felírták nevemet a névsorba. Mikor megtudtam, hogy emiatt ke- reshetnek, kénytelen voltam menekülni.

— Tulajdonképpen mi- lyen események részese volt?

— A tüntetőket Gerő Ernő rádióbeszéde bősztette fel. Az ablakokba kitett, fel- hangosított rádiókészüleke- kből jól hallottuk Gerő de- magóg szónoklatát. Ez a be- széd az akkori politikai ve- zetés igazi melléfogása volt. A sorával elégedetlen, nemzeti függetlenségében, szabad gondolkodásában korlátozott nép nem bírta már tovább az égbekiáltó hazugságokat. Az addig bé- kés tüntetőket az akarták hall- gattatni a szónokot, s mi- után azt hittük, Gerő a rá- dió épületéből, élő adásban beszél, elindultunk a Bródy Sándor utcába. Ott aztán már tudjuk, mi történt. A fegyveres őrség lött, nem törődve azzal, hogy gyere- kek, asszonyok maradnak a földön.

— Tartja-e a kapcsolatot itthon maradt barátaival?

— Hogyne, '67 óta rend- szeresen járok haza, s ta- lálkozom velük. Nagy szere- tettel emlékszem vissza egy- kori dékánomra, Papp Lászlóra. Neki azt ígérték az ávosok, püspököt csinál-

nak belőle, ha elmondja, kik vettek részt a teológus- sok közül a tüntetésben. Ő természetesen nem adott ki bennünket. Pedig tudta, há- nyan és kik indultunk el 23-án délután a Bem-szo- borhoz. Hallgatásáért meg is kapta a büntetést, félholtra verték, s egy dunántúli kis faluban fejezte be pályafu- tását.

— Ön végül is gyökeret vert kinn az USA-ban, nemrég püspökké szentelték.

— Kocsis Elemér, a ma- gyarországi református egy- ház zsinati elnöke szeptem- berben járt kinn Ohio ál- lamban, s abban a szeren- csében volt részem, hogy ő szentelt föl. Végül is jól é- zem magam Amerikában, de hogy gyökeret vertem volna, az túlzás. Úgy érzem, sem- mi nyomatékot nem követtem el hazám ellen, amiért megér- demteltem volna ezt a szám- űzetést. S a református egy- ház sem okozott annyi kárt soha ennek az országnak, hogy indokolt lett volna te- vékenységének ilyen mérté- kű visszaszorítása. A pro- testáns egyház mindig is a haladást, az ország felemel- kedését szolgálta. Nálunk, Magyarországon, a XVI. században a reformáció nem vallási, hanem politikai tar- talmakat hordozott. 1590-re a magyarok 90 százaléka vallotta magát protestáns- nak. Igaz, ez a szám az el- lenreformáció idején, a „caius regio, eius religio” (azé a föld, aké a vallás) jelszó meghirdetésekor meg- változott, mert az osztrák királyi udvar csak a katoli- kus földbirtokosokat tűrte és támogatta. De a református egyház továbbra sem veszté- tette el érzékenységét a ha- ladást és a reformokat ille- tően.

— S most mit gondol a magyarországi változások- ról?

— Boldogan figyelem a fejleményeket, és a kormány jó néhány tagját — főleg Pozsgayt, Szűröst és Németh Miklóst — hallatlanul tehet- séges politikusként tartom. A négy magyar református püspök kiváló ember, s minden tiszteletem Paskai bíboros úré. Úgy gondolom, ha a kormány engedi zavar- talanul működni az egyhá- zakat, az emberek azoktól jelentős erkölcsi, lelki és szociális támaszt remélhet- nek. S ha Isten úgy engedi, még én is ismeretleg részt venni ebben az országújító munkában. Idős, koromra szívesen élnék és tevékeny- kednék végre itthon is, hi- szen ez az ország a hazám.

Pacsika Emília

A szegfű bontogatja szirmát

Szombati politikai fesztivál Újszegeden

Tavaszi, szép időben érkeznek a vendégek az MSZP politikai fesztiváljára

Nagy László felvétele

Egész napos programot kínált az MSZP szombaton az újszegedi Sportcsarnokban és környékén a városlakóknak és a me- gye polgárainak. A kulturális programban volt citeraszó és countryzene, román, szerb és magyar gyermekek népi játéka, dalszláv és cigány néptáncgyűjtés, sor- soltak tombolat és bemutattak szép ruhá- kat, derülhettek a nézők az egyszernélyes — Lehr Ferenc-féle — gitáros politikai kabarén. Az óvodásokkal óvó néni gyur- mázolt, rajzolt, bábozott. A nagyobbak az általuk soha meg nem unt számítógépes játékokba feledkeztek. S lehetett vásá- rolni játékokat, dísz tárgyakat, pulóvere- ket, péksüteményeket, tejipari termékeket, háziipari cikkeket és banánt is. (Ez a gyümölcszimbólum már pénteken a vá- ros szinte valamennyi üzletében kapható volt.) A politikai fesztiválon természeté-

sen voltak „direkt politikáló” programok is. A déli nagygyűlés szónoka: Nyers Rezső, az MSZP elnöke; Pozsgay Imre, a párt köztársaságielnök-jelöltje és Vas- tagh Pál vidéki titkár volt. A délutáni fő- rumra megtelt az SZBK nagyterme.

Összeállításunkban (lapunk 3. oldalán) a nagygyűlésen hangzott beszédekből köz- lünk részleteket és összefoglaljuk a fő- rum eseményeit.

A politikai fesztiválon az érdeklődők, résztvevők száma kevesebb volt, mint mondjuk, ahányan az idén májusban, a reformkörök szegedi találkozója után a nagygyűlésen megjelentek. Lehet vitat- kozni, hogy a távolmaradás oka a töme- gek általános politikától való elfordulá- sa, vagy az MSZMP—MSZP-váltás okoz- ta bizonytalanság, netán a kiskertbe csá- bitó jó idő volt-e.

DM EXKLUZÍV

Nem tanyát nézett Ba- lástyan, csak ki akar látni a Mercedesből; szereti a fröccsöt — de a józan gon- dolkodást tiszteli; szereti a kényelmet, de a küzdelmet érte — talán jobban, sze- reti a szép szavakat, ami- ket válogat és változtat — csak a tartalmuk megma- radjon...

Nem akarunk talalós kér- dést földadni — ki az? —, csak a figyelmet föl hívni 3. oldalunkon olvasható külön interjúkra, amelyet a szombati „szocialista fesztivál” után adott Pozsgay Imre, munkatársunknak, Su- lyok Erzsébetnek.

Bágyadtan

Gólszegény forduló. A szaknyelv régi-jó kifeje- zése újra előkerülhet a kész- letből, mert a kis októberi forradalom évfordulója előtti napok oly bágyadságot árasztottak a futballpályák- ra, hogy a labdát terelgetők szó szerint elefedtek, miért is játsszák ezt a sportágat. Null-null itt, egy-null ott, új- ra null-null amott — olasz forduló magyar öltözetben. No, nézzük a külsőt! Baja, hunyorgó kisváros, fehér ha- rniszys kislányok sütemény- nyel, rendőrök, katonai ren- deszek miegyébellel a kézben. A déli órákban szinte horkol a főter. Az étteremben lo- kális felhomály, egyetlen asztal fölött egy lámpa. A pincér Népsportot olvas, az edző nyilatkozat értelmezé- sével bibelődik, jól megem- esztí a magvas gondolatot, azután hoz négyöknök egy étlapot.

Kisétálok a stadionhoz, a baszárt mellett kopottas tá- bla. Olvasom: IPARENGEDÉ- JEL ITJARMUÖRZŐ VAN. EZÉRT. FIZETŐPARKOLO. Na, mondom, ha itt a focit is így játsszák.

Persze le is intem magam, hisz láttam a Hunyadi téren a bajaiakat. Vannak jó fut- ballisták (Evanics, Morvai, Bojás), Farkas is jó kapus- nak tartom, ráadásul a csap- pat ismeri a kifutásos véde- kezést, és ez — lássuk be — ezen a szinten csaknem a tökély.

gyart, amint éppen hosszút kortyol — a ráérő időből.

Már az ötödik percben já- runk, amikor a főépület mö- gül föltornyosulnak a kék- fehér-fekete zászlók, és kó- rusban szól a „szerbusztok”.

— Kik ezek? — kérdezi mellettem egy narancssárga védőszemüveges.

— Hát a szegediek — pök egyet a szotyijával egy úr.

— Azt hittem, hogy az MDF.

Hát igen, kongresszusos időkben mindenki sorra ke- rül, bár ahogy hallom, a vil- lámgyors politikai eszmecsé- reből Grósz neve többször hangzik el, mint Neve Józ- zsefé.

Szítakozódnak a nézők. Föl- ismerik Kunt, közös bölcses- séggel azonosítják Szabó Gyulát, és nem kimélik a kő- zelben álló fiatalokúakat. Szalai Pista jut eszembe, azazhogy Dzsinió, a pálya- edző, aki úgy fogalmazott a szombati serdülőmeccsen — Várszegiek nagyon elverték a Baját —, hogy ebben a bácskai kultúrvárosban föl- tűnően ronda szájuk van a szurkolóknak.

A nézők bizonyítanak, új- fent. Plasek játékevezető, aki- ről a nézők már a kezdés előtt leradirozták a szeplőte- lenség látszatát, a szegedi ti- zenhatos előtt elnéz egy sza- bálytalanságot, s míg a bajai csatár bosszankodva veri a földet, az ellentámadásból gölt lö a Szeged. Plasek min- den, csak nem homo sapiens. Mérem az időt, pontosan há-

rom perc telik el, míg a zaf- tos bekiabálásokat föl váltja néhány kegyetlen, ám leg- alább szellemes megjegyzés. Hogyaszongya: „a gilisza egy gerinces állat hozzád ké- pest”, „neked áramot kellene vezetned, nem meccset”.

Derül és mérgeződik a nép. Plasek éppen annyit hibáz, mint egy-egy játékos. Mégis ő a céltábla. Kíméletlenül fröcskölnék felé. Közben álló fiatalasszony megdöb- benve teszi föl a kérdést: „ezeket a szövegeket hogyan lehetne lefordítani egy fran- ciának?”

A jelenlévőknek más a gondjuk. A Baja kihagy egy tizenegyet, Plasek jól és jó- kor ítélt, nyugodtan mehet az öltözőbe, most nem őrá ha- ragszanak. Átvágok a szegedi szurkolódelegáció, egy fiú háttal ül a pályának, s ahogy jobban megnézem, látom: az egész világnak. Néhányan összebújnak, odébbgörög a sörösüveg.

Az öltözőépület mögött, szorosan a falnál kupacban állnak az emberek, fejük föl- szegve, ráncolt homlokuk, ívelt szemöldökük jelzi: hall- gatóznak. Fölöttük a bajai öltöző ablaka, harsog a de- rék mester: „Ennyi mérkő- zéssel a lábatokban nem ér- zétek, hogy félmeggyőződés- sel csak kikapni lehet?”

Síri csönd a válasz. Spric- cen a szóda, Nikoflex-szag árad ki az ablakon, serény- kedik a gyűrő. Az edző lelki gondozói feladatokat lát el: „Ezek akarnak feljutni?”

Semmivel sem jobbák nála- tok! Most mutassátok meg nekik, hogy jobb futballisták vagytok!”

Van is foganatja a pszichés masszázsnak, legalább tíz percig rángatják az istrángot a bajaiak. De a gyeplő sze- gedi kézben van, s az koco- gásra int. Bandukolnak a fiúk, lassan múlnak a percek Hegyeshalmi a földbe dön- gölik, bágyadtan anyáznak a fiatalok. A meccs végéig szitkozódó hazaiak végül ijedten egymásra néznek: „Ezek elviszik a három pon- tot!”

A három pont pedig — ahogy elnéztem Evan- csék szemében a tompa fényt — már régen be volt csoma- galva, jóval a meccs kezdete előtt kis tálcára kikészítették, mert ez itt a rend. A nagy magyar önzadminisztrációs lab- darúgásban, ha valakivel meg akarnak nyeregni egy bajnokságot, akkor azzal megszerzetetik az aranyat Ez az érme ott csillog és csil- ling a szegedi fiúk meze alatt és azt ütemezi, amit a lelkes szurkolók: NB II!

Nem vagyok savanyú, csak azt írom, amit egy ilyen lagy- matag meccs után érez az ember. A sör sem esik jól, nincs értelme böngészni a ta- bellát, csak várjuk a Kazinc- barcika botlását és teltházas meccseket gondolunk a Tisza-parti stadionba.

Ime, eljutottunk idáig. Olyan erős a csapat, hogy már rosszul játszva, bágyad- tan is... Hegesztőszemüveg- ben, uszonnal a lábon, lej- tőn fölfelé, hátramenetben

Dlusztus Imre